SỐ THỨ 1375

NGÀY THỨ BẢY 3 MARS 1923 — NGÀY 15 THÁNG GIÊNG ANNAM NĂM QUÍ-HỢI

NĂM THỨ 15

DIRECTEUR — PROPRIÉTAIRE
NGUYỄN-VĂN-CỦA

Téléphone: 203
Adresse télégraphique:
LUCTINH — SAIGON

GIÁ BÁN

	DÂNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm.....	12$00	... 18$00
Sáu tháng...	6.50	... 9.00
Ba tháng.....	3.50	... 4.50

BẢN LẺ MỖI SỐ... 0$05

Bản báo thì lấy từ ngày tháng mới tới ngày kế mất tháng và phải trả tiền trước.

Lục Tỉnh Tân Văn

(LỤC-TỈNH TÂN-VĂN & NAM-TRUNG NHỰT-BÁO RÉUNIS)

閩新省六！報日中南

JOURNAL QUOTIDIEN

NHỰT BẢO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và chúa nhựt

Do Võ Phi Hùng (Petrus Ký) (07-71) Cảm Huỳnh Chiến Đấu chỉ Khu Sách Của Quân Viễn Đông (Gian từ microfilm của Đại Học Cornell)

CẦN KIỆM TỀ GIA CHI BỔN

Con người sanh ra trần thế, ai ai cũng muốn cho kịp chúng, ai ai cũng muốn cho trổi hơn, vậy thời phải có tánh siêng-năng, biết lo ăn lo làm bươi mác cho ra đồng bạc, vạch kiếm cho ra đồng tiền, và giữ trong cuộc ăn xài cho có độ lượng, đề-dặt chẳng cho thái quá và cũng không bỏn sẻn, miễn mỗi việc đúng cho hiết đã biết thiếu; vậy là đều có ích, không lồn phí cho đến đổi nghèng nghèo; ấy là cần kiệm là đều ích nhi vô hại, còn xa-xỉ là đều tổn nhi vô ích.

Sách có nói: Cần kiệm nãi trị gia chi bổn, nghĩa là cái sự siêng năng và cái bề tiết kiệm là cái cội rễ sửa trị việc nhà. Cho nên con người ở đời thường phải cần cang công ăn việc làm được cho có dư dã ra mà chi dụng, cũng dành để một ít phòng cơn tăng tiếu, chớ chẳng khá ăn chơi ở lỗ quen tánh chơi bời sung sướng mà quên cái cuộc về sau.

Đời hằng so sánh tiền bạc là hơn, nên con người chẳng biết lo ăn lo làm, mặt dòng không có dinh tay, cam chịu khốn khổ cả đời, thì người ấy là người vô dụng, chẳng bề ra đứng đợt cùng ai đặng. Bằng muốn cho nên danh vị với đời, thì phải lập chí, trước gìn chữ cần, sau gìn chữ kiệm. Tục rằng: Có khó mới có mà ăn, người không ai dễ đem phần tới cho; tục lại dạy: ăn mà chẳng lo của kho cũng hết. — Đồng tiền chẳng phải khi không mà có đặng, phải nỗ lực ra mà làm mới có, nên có thì phải thâu trữ cho nhiều, uy nó không có quyền cả chi, nhưng mà có thể lực đặc trọng, người thiết thôi có thuở cao sang, lúc nguy, nó sửa lại làm an, con loạn bền làm cho nên trị. Chết có nó chết rồi lại sống, thua trí người gặp nó phải hơn, cũng phe phen nhờ nó mà rửa hờn, cũng lần tác cây và mà gỡ oán. Giúp ai từ nên bề đoàn dự, trợ cùng đỡ động dựa chân mòn; dại kia cam đặng nó thì khôn, khôn nọ buồng nó rồi hóa dại. Bởi vậy cho nên: Quảng tiền khá đi thông thân; trong tay có sẵn đồng tiền, dầu lòng đỉ trăng thay đen khó gì. Nhưng mà bề ban vạn sự trên đời, dẫu cho việc nào rất khó trào trở biện luận không thông lấy nó mà sắp linh thì rất thảm đề; người yếu thế nào cũng ra người cơ trí; ấy là người khôn giúp sức, kẻ khéo tru công; hằng trong tay chẳng có mộ đồng, dầu kế trí, trí cũng không làm xong việc.

Mình đã biết rằng đồng tiền là một vật quí báu, mà tiềm tối cho ra thì phải giữ thân làm cho đỡ mỏ hôi xót con mắt, mới đặng. Sách có nói: Cần vi vô gián chi bửu, vậy nên con người có tánh siêng-năng chẳng hàng là việc gì dầu khó nhọc cách nào cũng ráng làm cho đặng. Vì như học mà siêng thì hay chữ, hễ hay chữ rồi là bậu của nước; còn làm ruộng cho siêng-năng ắc nhiều lúa, hễ nhiều lúa thì giàu là bậu của nhà; còn làm thợ siêng-năng thì ắc tiện nghệ, hễ thiện nghệ rồi thì lắm người dùng là bậu của thân. Bởi đó con người có công danh phú quí ấn trên ngồi trước thì cũng bởi sự siêng-năng mà ra. Như ai biết đều ăn làm thủ phân, nếu có lượm-lặc được đồng nào; bằng có ăn xài, thì cũng nên gìn lòng tiết kiệm, chớ nên ỷ tài ỷ tận làm có đồng nào xài hết đồng nầy, lâm phen phải chịu cơ-hàn.

Còn mới gì đến kẻ rượu-trà, hát-xách, đi-điếm, cờ-bạc hễ chung cộ độ tay không phải rỗi trắng nhách, đã vô ích cho cái sức của mình làm mà thiệt hại lại chê mình là kẻ vụng trí.

Như kẻ có của phụ-ấm thì phải gìn giữ lấy đó mà sanh lợi ra nữa, chớ có thấy sẵn của mà nhậm mết ăn chơi, chẳng biết giữ cần giữ bền, uang ro ăn cần ở kiệm, thì không bao lâu của hết người còn, tránh sao khỏi ra thân khốn cực.

Tóm lại những người tài hơn sức giỏi, lắm ra tiền ra bạc chớ nên xa-xỉ, cũng là những người có của ông bà cha mẹ để lại dầy-dầy đi nữa, cũng chớ khá buông lung mà xa-xỉ đồng tiền, đề đến con gái yếu, phải chịu trăm bề lân khổ. Phải ăn cần ở kiệm mà lập nên gia-thất làm gương cho sắp em đàng sau.

A. Lê-văn Bình đề Truyện

Tương-bình

THỦ-DẦU-MỘT.

VIỆC CHI CÓ LÀM LÀ RỒI

Lời người xưa nói rằng: «ai lại chẳng có hành bản đâu, mà lỉ ai làm nên việc cho đến xa» thế thì đã rõ cái tâm-tánh con người ở đời, phần nhiều đã phải bị người ta lo sự cho rằng mình làm việc gì không được hồn-thì hồn-chang; mà thật, tưởng ở đời cái hạng người ấy không phải số ít.

Có lắm người đã tập thành cái tư-cách lưu-ngôn, phàm việc gì cũng có làm, mà không việc gì làm cho đến rõi đến nơi — thành ra người có-vô. — Cái tánh sỉ sắng làm công việc hoặc là cách gian thiệp đối với thân-ha của hạng người ấy thuở ban đầu, thôi, còn gì nói cái sự giải-đáp, lẽ-cớ của người ấy. Nhưng, kết cuộc người ấy, thì công việc gì cũng mở tay làm, mà không việc gì làm cho đến rõi đến nơi: cái hình-sanh chẳng có nhằng việc gì miễn sao có làm là rồi, chớ không trọng về những việc gì ta phải làm cho nên.

Phàm người cái tánh kém phần cang-nghị, đồng-cảm, không nhẫn-nại, không chịu những việc gì ràng buộc, thì không bao giờ cho đến nơi; cái tánh tập quen như thế lần ngày rồi, ắt đề hóa ra người bất-lì chi-phế. Cái sự bán-đồ nhi-phế của cái hạng người nói đây, không phải là việc của họ phải xử nhơn-quân xã-hội, dầu là việc của dích-thân họ đi nữa, cũng không ai tài nào bảo được họ phải làm cho rõi chỗ nơi. Chính cái bản tâm của hạng người ấy, chỉ muốn sao việc gì cũng có làm, làm sao cho mình có cái tên là người có làm là đủ, còn việc rõi hay không rõi, nên hay không nên ở đâng sau chú kia, đâu thì nào rõi họ cón có cái tiếng «đồ-thừa» thế tử ương rồi cái phận sự của họ đối với việc ấy.

Bương kiêm là bửu thiên-hạ gánh đưa lắm nỗi, cái chí tiến-thủ của người ta kỳ cho được nơi-nơi, cho rõi, cho nên là sống. Cái sự sống của con người hay gìn không phải một sự tin vững nhằm phép vệ sanh đó là sống, người ta lại hiểu ra rằng cái sự ăn sống của loài người đó, toàn là sanh xuất ở trong công việc làm của người mà ra vậy; nói đết mà nghe: lạy cô làm, hàm mới có mà nhai. Nên chỉ dân-tộc người ta chen lấn nhau trong buổi nầy là một chẩn cạnh-tranh rất kịch-liệt, cái sự làm không nhằng tay làm đã hàm nhai mà thôi, cái sự làm của người ta kỳ cho đến rõi, đến nơi rõi, của trên kỳ đến một nhơn-quân, một xã-hội, một dân-tộc, một nước của người ta hưởng được sự giàu thạnh, chiến-thắng trong thiên-hạ cũng chỉ là có việc rõi việc nên.

Quốc-dân minh hiện nay, nhơn cơn-cách trình-độ, cái tư cách ấy, phàm đối với công việc gì, toàn nương cái sự ỷ-lại, tập-tiễm, miễn cưỡng cho «lấy có» là đủ, không chăm cố, không trí trong, không nhẫn-nại cho đến rõi. Cái tánh-chất, thật là một mối lệ lớn của quốc-dân minh là phải chừa.

Thiên-hạ khôn ngoan cũng tìm cái khôn ngoan, giàu mạnh cũng tìm sự giàu mạnh, không một thì-giờ nào, một công việc nào chay thoát qua khỏi cái trí khôn của họ ngày nay. Dân-tộc người ta cái tánh kiên-nhẫn dường ấy, dân tộc người minh có tánh lỉ thì thôi dường nầy, quốc-dân minh mới hội làm sao? Tập cái tánh hễ chi có làm là rồi, là cái tánh lâm khốc hại cho một nhơn quân, một xã-hội, một dân tộc, một quốc-gia không phải vậy.

Trung-Trực

ĐÔ NGANG KINH MỚI

NHÀ-NƯỚC MƯỚN DÂN CHÈO ĐÒ, MỖI THÁNG TRẢ TIỀN ĐỦ CHO NÓ ĂN RỒI NGỦ.

Nhơn vì buổi trước chưa có khai kinh, nên, ghe xe cuối thượng-Gocông-Chợ-lớn xe hơi qua lại rất nên thong thả, không cách bao đó gian; đến nay có cái tàu đó, thì ghe tàu qua lại rất nên tự tiện, dầu có xe-hơi, xe ngựa, đến đó phải ngừng lại sự trở ngại, nên Nhà-nước mới lập đó thì; bắt cái xe-hơi, xe-ngựa, bộ-hành, hễ nói tiếng thì thì biết khỏi trả phần tiền chi hết, vì Nhà-nước có xuất tiền mướn đàn trạo-phủ và người ăm đầu coi xem xét việc qua lại thường. Biết vậy mà: «Nhựt-Nguyệt tuy minh, hàng chiếu phát bồn chi ha». Tuy Nhà-nước e sợ ngăn trở cho dân nghèo, xuất của đề người mà trả-phu không siêng đó. Tiền mỗi tháng thì trông mau tới lĩnh xất; còn sự đưa rước bổ hành qua lại thì không kể đến; đã cho bọn đó-cốn tại đó mỗi đêm sắm một chiếc xuồng cho qua lại đón rước bổ-hành mà thủ lợi. Tôi hiểu nhiều chuyện gớm ghê quá lắm vì chỗ đó hai bên mé đó đều có đề đó thì, mà như đu-cốn chạy gần bên ngày đó, chạy miễn kẻo người sáy, kẻo người kia tỉ mỉ: lại chẳng nói gì bổ ít quá mà, thì đó tiền lăng. Không tự nào kỳ lược; nhứt là lúc gần tối, ai trì đề số tiền nó muốn, thì thôi; bằng không, thì nó chuồi nằng xi-ma đề đó, không kiên sẽ ai tất cả, còn mấy người chèo đò thì sắm quan mướn kia, có đưa rước ai mà cho; cứ ăn no rồi đi chơi, ngủ, khi nào có xe-hơi các quan đi qua, thì nó mới rước, không khác thì thôi, chẳng kể bổ hành.

Bởi ay so sánh, tôi không biết lời chi mà kêu thấu lịnh quan trên, cái xin đăng trông tình thương người đồng loại, xin lịnh trên làm làm-sao cho tiện mới hai dân lành đó, thì tôi nguyện ơn đăng tạc đề.

THU-NGHƯỢT.

Binh-tăng-đông. — Gocông.

Đông-pháp Thời-sự

NAM-KỲ

Lên chẳng Bà-sen

Trưa hôm qua thầy tuần-sha chạy rần rần, hỏi ra mới biết là lửa cháy.

Vốn ở gần xã Bà-sen có chỗ đó có khá nhiều qua, chỗ ấy lại ở gần kho đề đồ, không biết tại sự quên lửa, nên nó bắt cháy.

Lúc ấy thợ-thầy cả thảy chạy ra mức nước tưới, rồi kẻ đó lại có vài rông Chợ-lớn đưa ra.

Qua tới 12 giờ mấy thì lửa tắt.

Quen tánh

Có tên chả B..... uống rượu say hoài, mới đây bị mất cái giấy phép cầm về tội say rượu. Lần nầy là mới lần thứ sáu. Còn say ở nhà chưng là không làm rầy rà cho đến phải bị phạt, thì trường khỏi mà đến.

Thấy vậy tôi sực nhớ hồi thì của mới người say rượu mà không chịu bỏ tánh say, như vầy.

Thấy tánh hay say chẳng muốn chừa.
Muốn chừa mà lại tánh hay say.
Hay say nên mới chẳng không đặng.
Chừa đặng mà chi chẳng chả chừa.

Lại thêm mới hai:

Ở đương gian nồng rượu chả.
Xuống âm phủ sách kẻ nè.
Ông Tiêu-a-ương hỏi; Gì đó?
Vẽ.....

Chết trôi

Thầy cầu tên Ly-vân-Meo chèo ghe trật mái chèo mà chết trôi, nay đã vớt lên rồi.

Xe lửa đụng xe hai bánh

Thầy phán *Thanh* xô Ngân-khố cầm cương xe hai bánh đạo chơi, đi tới Chùa-kho rồi bị xe-lửa đụng, nên bánh xe bể mất. May cho thầy phán *Thanh* vô hại, chỉ nên mang giảm cho ít lấy.

Xe-hơi đụng

Xe-hơi số 1905 của M. G...., chạy thế nào chẳng biết tới góc đường Vienot và Boulard cùng *Lanongbi-Kim*, 18 tuổi, phải bịnh cần trái. Đã chở vô nhà thương.

Vụ nầy còn tra xét.

Ông ghẹ

Phan-thị-Liễu ban-gạo-vịt ở đường Chasseloup Laubat, vào đón thua hai tên Mạch-lô Võ-ngô-Cung và Nguyễn-Phụng vì hai tên ấy đi với hai người Annam là mặt công hai tên Sơn-đã và ông Thị-Lễ trong khi ăn vàng mất gần khuya đánh ấy đã nửa trang gần 41 đồng và 35 đồng bạc.

Vụ nầy còn đang tra xét

Tựu trường

Trường của M. Nicolas M. Hồn làm Đốc-học) trường *Nguyễn-trích-Hằng*, trường *Hành-chánh* đã nhập học.

Bị mốc tai

CHOLON. — Không biết tại cách nào mà trở bọn mốc tai, bằng chẳng vậy chẳng có lẽ hai bọn người mất thế.

Mới đây có tên Ng-văn-Thanh người ở Gocong bị chẳng nó mốc tai lấy một cái giấy thuế thân.

Cờ bạc

Cờ bạc đánh ở đâu? Đánh tại cây Quéo, tại Govap, tại Cholon đường như không có quan quyền trị chi nên nó lớn đến ng e bọn ấy lớp đanh mở lớp xã đi 36. Nhứt là thứ đề 36 là một thứ gạt bạc đanh bà không biết bao nhiêu mà kể. X n quan chánh sở Mật-thám *Arnoux* trừ giúm mấy bài ấy tức là thì một cái đại ăn với chẳng dân đây.

Chết chìm

CHOLACH — Có ba đứa nhỏ bơi xuống chơi, ngang lối miễu Binh-soon. Rồi một đứa bơi hụt mất dấm, tế dưới sông chỗ vớ. Còn hai đứa ngồi trên xuồng, đứa lớn hơn, được mười bốn tuổi thấy vậy nhảy ôm xuống vớt. Ta ra chẳng nó đeo với nhau mà chết chìm.

Đứa nhỏ trên xuồng thấy vậy la hoảng lên, người ta đến mà kiếm, song chẳng được.

Các nhà có con nên cẩn thận, coi chừng con trẻ mình. Bộ nắng nóng thì tắm nắng mà trẻ con hay lén xuống sông tắm chơi. Rủi ro phải bỏ mạng.

Còn thì nữa thôi?

CHOLACH — Mới hay có một viên chức Langsa ở bốn-quốc, vì làm nhơn đều lộng phép, chuyên quyền áp chế hương thôn, nên bị *xên-nha-lí*, quan trên trọng trách. Thế mà trước kia ai chẳng ngỡ là..... Nay rồi chưa?

Đừng bang đề ý

Lúc nầy nắng nóng gió mạy, nên đề phòng hai đầu: Đừng cho trẻ chơi lửa; đừng cho trẻ tắm sông. Kẻo nhỏ! Khá nhớ.

MẮT CỦA BỚI TIN DỊ-ĐOAN

Mồng năm, mười bốn, hàm ba,
Đi chơi cũng lỗ, lựa là đi buôn.

QUẢNG-NGÃI. — Ở Châu-ấy thuộc tỉnh Quảng-ngãi có một người buôn bán, thuở gần đó vạng Thu-xá mua hàng hóa về bán Tết. Tiền bạc đã đem xuống ghe rồi sau vì vợ bảng không đó đi, nói ngày hàm ba là ngày xấu, đi tất lỗ. Anh ta phải nghe lời vợ, bỏ mai ban vai tiền bạc lên nhà. Bọn ăn trộm đó đùy, vì đem chỗ đến tác vợ chồng chủ mà mở mang trong giếc đi đoan», chúng nó đao mạch vô nhà, rạy rương, lấy hết, có bao chiếu tiền bạc lấy hết cả rồi đi.

Đến khi vợ chồng anh nhà hay thì sự nghiệp đã tiêu ăn rồi mà đi rồi! Vợ chồng nói chi cái lỗ-hạn ấy thì nhơn chẳng thanh ấu đã. Nghe nói mất đến năm sáu trăm bạc. Tội nghiệp cho người mất thế.

Đó là: Mồng năm, mười bốn, hàm ba, ở nhà cón lỗ, lựa là đi buôn !! xin bề đi-đoan !!

M. G.

Trung-Bắc

Tướng giặc Batchai bị giết chết

HANOI. — Cảnh-phủ Vientiane vừa báo rằng tướng giặc Mọi là tên Batchai trong khi đánh ở tỉnh Luang-Brabang thì bị lính Mẹo giết chết. Ai cũng khó tin (tên tướng nầy có oai trong miền Ai-lao lắm, chẳng khác gì bề-Thám ở Yên-thế ngày xưa. Như thế thì tới rày trở đi dân Mẹo sẽ được lâm ăn yên-ổn lắm, không phải lo nữa Batchai nữa.

Lá mặc-áo

Sáng hôm 2 Février, tại nhà tu của bà-phước đề làm lễ mặc-áo cho sơ-sinh bà Annam và làm lễ khấu cho ba bà Pháp. Đúng sáu giờ bắt đầu làm lễ. Lúc ấy trong nhà thờ sướng hay-hoang lắm, hoang đầu đèn thắp như sao sa.

Ấy là nhơn nay Đông-pháp ta lại thêm được ba bà phước Tây và sáu bà phước Bổn-quốc đó.

Chiếc xuyền tám ngàn quan

Sáng hôm 4 Février, vừa rồi có một bà đầm đi đò từ Bạc-giang sang Hanoi, không biết đánh rơi ở đâu mất một chiếc xuyền bằng bạch-kim rập kim-cương, giá nước 8.000 francs.

Ngã xuống chết ngay

HAIPHONG.—Một người cai thợ-sẻ trèo lên giống một cái mái đương làm ở đường Belgique ngã xuống đập xương chết ngay.

Kẻ cắp trên xe lửa

Chuyến xe lửa thứ 2 ở Hải-dương lên Hanoi, ngày 5 Février, lúc xe chạy đến khoảng giữa ga Tiên-trung và Lakhi có một người bành khách bị một thằng kẻ cắp lấy mất cái đồng hồ vàng rồi nhảy từ trên xe xuống đất.

Lậu thuế Thương-chánh

Chuyến tàu ở Hồng-công đến nơi vừa rồi có một người khách mang 40 cái đồng hồ vàng lậu thuế. Thương-chánh đã bị bắt ngay để xét.

Mồ bụng mà tự-tử.

HUẾ. — Cách vài hôm ở lối Ao-hồ có xảy ra một sự rất lạ, là có một chàng thiếu-niên xẻ mồ-bụng mà tự-tử. Khi chàng lấy dao mà mồ bụng thì trong chàng ấy ai biết đến, mới đến khi biết thì thấy chàng lấy cái mảo đắp bụng lại mà rút đi đó ra ngoài nhiều lắm, tinh-thần thì đã mê mang không còn biết gì đến. May cho lắm đem máu-thương mà điều trị thì mới được lành. Nghe đâu người ấy chỉ vì học về một nỗi riêng mình đã bỉnh lòn trường thánh mà không làm nên thành danh nhơn những người ham sơ trong nhà, chỉ có ở nhà mà làm phiền-hà tiền kiếm ăn, không đến khải ký tưởng cũng chẳng phải một đứa nghĩa hiệ.

Thời tiết

Mấy hôm nay khí trời nóng nực lắm, nắng chang chang như sắng mùa hè, làm người đề phải cần quạt mặc áo đơn như tiết mùa hè vậy. Vì thời tiết ấy mà làm người phải đau, nhứt là bệnh ho, nhiều đâu và nóng lạnh nhiều lắm. Năm nay trong mùa đông thời tiết đều thay lâm cho nên người thường mắc lắm bệnh Cổ lê vì thế mà đường Nam-giao ngày nào cũng thấy đam đu.

CUỘC ĐUA NGỰA

CHÚA-NHỰT 4 MARS 1923

Độ đầu

PRIX GARDÉNIA.— Plat 1.700 m.

Excelsior	55k.5	Hong Lan	42k.5
My-Nu	47		

Độ thứ nhì

PRIX ROSE VERTE.— Plat 2.000 m.

O-Rong	41k.5	Brillant	43k.5
O-Giol	48	Dam-tien	61
Natra	52	5	Vuong Anh	39	5
Vang Mai	36	5	Mo or	30	5
Dam Ngoc	37	Galopin II Ex-	
Dam Chi	40	Champ-Peck	43

Độ thứ ba

PRIX MISS HELYETT.— Plat 1.700 m.

Etoile	37k.5	Diamant noir	45k.5
Vang Hung	41	Ricardo	44

Độ thứ tư

(Prix du Conseil Colonial)

GRANDE COURSE DE HAIES.— Hates spécial 3.500 m.

Master	53k.	Victorieux	60k.
As d'Atout	55		

Độ thứ năm

PRIX DE CONSOLATION.— 1.700 m.

Vang Mai	47k.	Vang Long II	45k.
N oc Dinh	43	Brise de Mer	41
Hich-Ngoc	45	Vang Tien	43
O Rong	45	O Long	43
Long Vang	43	O Pung	45
Dam-Lang	41	Mau Hau	45
Mirior	45		

Độ thứ sáu

PRIX BAGDAD.— Plat 2e série 2.200 m.

La Rosaraie	47k.	Nâous	51k.
Ngoc-Em	55	Hong-Hoa e.H-K.40	

Cuộc đua kỳ sau nhằm ngày 11 Mars 1923

Thể tháo

Chiều chúa nhựt 25 Février hội Saigon-Sport đấu với hội Etoile de Gindinh tại sân Lareynière. Cuộc đấu nầy hay lắm.

Hết thảy người mê thể thao đều trông cuộc đấu nầy đến. Có nhiều đường xem vẻ rất tươi chỉ mà nói rằng phải chi góp tiền nhơn cấu, mỗi đồng cũng rằng đường xem, đề bề qua rất vậy.

Mấy năm nay hội Saigon-Sports về hội Gindinh-Sports là hai hội giỏi hơn hết, cạnh tranh nhau mãi, hội Gindinh-Sports mới một phần nhiều phải thua mà đến Saigon, Sports lãnh cái danh đề « champion » bốn năm. Năm nay hội « Etoile Bleue » và hội Gindinh-Sports nhập lại, có đề người cầu về tài tỉnh, không kém hội Saigon-Sports, bởi rốn nên hai hội đồng nhau như hai mạnh hồ, tranh miếng mồi ngon ở giữa. Cuộc đấu quả nhiên hay vô cùng.

Bên Saigon-Sports ấy hàng ngũ như vầy:

Feydel (T.), Chapuis, Bé, Feydel (P.), Robert (L.) Félix, Fournié, Valentin Ngọc, Chatel Berbier

Còn bên Etoile de Gindinh thì sắp như vầy:

Tài Mỗ, Trung, Rot, Vi Q.-l, Gong, Mạnh Thi, Thom Sách

Năm giờ đúng mới khởi sự đấu. Sa'gon-Sport a chuyền trước. Hai bên cón khéo chặn, chuyền trai cầu lẹ ấm-ấy mát, song chẳng bên nào xâu lắm bên nào đáng, trai cầu lần giữa sân hoài. Cách giằng giựt xem rất sôi nổi, mạnh mẽ, mà chẳng hiểm nghèo như nhiều cuộc khác mà đã xem tại Saigon.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

POUR LES ANNONCES
PADERSERE:
à Saigon: aux Bureaux du Journal rue Catinat, 128-135-137 (Tân-Định).
à Hanoi: aux Bureaux du Trung-Bắc Tân-Văn.
à Paris: chez M. M. Mayenne & Cie 9, rue Trosdet

HỚI NGƯỜI ANNAM

Cho nên lịn thước của Người quốc với thước Xứ Algérie là Thước-đất Langon. Mà hiểu lợn Chước rất vô Chước trẻ đất ở xứ Algérie mà hút, thì thước là dùng đó thì sẽ sáng Algérie quả thiệt là đồ thờ sáng Đại-Pháp vì chẳng có thứ thước nào qua hơn. Đây nên hiểu lấy. Proff Mét.

Du traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

Thơ, chèques và mandats gửi mua báo tới đề ngày cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA. Tổng-lý Lục-tỉnh Tân-Văn, còn bài vở đăng báo thì đề cho M. LÊ-HOÀNG-MƯU, chủ bút.

Công-văn

Vì lời nghị quan Nguyễn-soái Nam-kỳ, ngày 6 Février 1923.

Nguyễn-văn-Mai, được cấp bằng tạm, kể từ nayy 15 Janvier làm sốp phơ xe hơi hạng năm thế vào số Ngô-văn-Thịn, bị cách.

Vì lời nghị quan Nguyễn-soái Nam-kỳ, ngày 4 février 1923:

Cao-văn-Dược, có bằng cấp sơ học, cấp bằng làm trợ giáo hậu bổ và giao tòng quyền quan chủ tỉnh Trà-vinh.

Tiền lương của thầy này khởi trừ phần hưu trí và tiền phụ lương thì về công ăn làng nào thầy ấy ở đay thì trả lấy.

Vì lời nghị quan Nguyễn-soái Nam-kỳ, ngày 4 février 1923:

Thầy giáo hạng năm ngạch tạm Võ-văn-Cu m mie 501, đang giữ việc tại trường sơ học Vinhlong, nay được cấp bằng thiệt thọ kể từ ngày 27 mai 1921.

Vì lời nghị quan Nguyễn-soái Nam-kỳ, ngày 4 février 1923:

Thầy pho đồng nhứt hạng Mai-thanh-Cơn u mie 242 tổng Bảo-Thanh tỉnh (Bentre) được cấp bằng làm cai tổng hạng ba thế cho thầy cai tổng Nguyễn-khắc-Thuận tị trần.

Vì lời nghị quan Nguyễn-soái Nam-kỳ, ngày 8 février 1923:

Cô giáo làng L.6-hậu Tuyên đang dạy tại nữ học-đường Sadec, có bằng cấp sơ học, nay được cấp bằng làm nữ trợ giáo hậu bổ và cũng còn để tùng quyền quan chủ tỉnh ấy.

QUAN TỔNG-THỐNG ĐÔNG-PHÁP

Thưởng thọ tứ đẳng Bửu tinh.

Tuần y chỉ du ngày 20 octobre 1911, định quyền hành quan Tổng-Thống và sắp đặt việc chánh-trị và tài chánh trong Đông-Pháp:

Tuân y chỉ du ngày 10 mai 1896;

Chiếu theo tờ nghị ngày 1er décembre 1923 về việc xiêm làm trong Nam-kỳ, có lời nghị ngày 25 octobre 1920, chỉ sửa lại;

Chiếu theo lời bẩm nghị của Hội-đồng quản hạt ngày 6 décembre 1922;

Theo lời nước xin của quan Thống-đốc Nam-kỳ;

Hội Thường xuyên thượng nghị chánpiná thương thảo.

NGHỊ-ĐỊNH:

Điều thứ nhứt. — Định thêm như sau nầy điều thứ 11 lời nghị ngày 1er décembre 1923 nói trên đây:

Trong hạt Hatien, Rachgia và Baclieu, vì phương chước định riêng nộ phụ giếp cho nghề xiêm lưới và cho dụng tuyển hành, những tự bằng cấp không có phân hạng lệ, để dùng về việc chai lưới cá, sẽ cho đến không khỏi dong thuế, con những cây có phân hạng lệ thì phải đóng phần nửa số thuế đã định và được phép đón cây chưa đủ thực lệ đã định trong bản A đính theo lời nghị ngày 25 octobre 1920.

Sự đón cây nầy thì do nơi quan chánh sở kiểm lâm Nam-kỳ cho phép, những đơn từ của người làm cai lưới và việc đón cây nầy đều phải chiếu trình cùng quan chánh sở kiểm lâm, đơn từ kỳ sẽ dung làm giấy phép đón cây.

Điều thứ 2. — Quan Nguyên-soái Nam-kỳ và quan chánh sở kỳ tài, tùng theo phận sự mình, lãnh ấn hành lời nghị nầy.

Hanoi, ngày 31 Janvier 1923

Ký tên: BAUDOIN.

Trình kiểm tại sở tài chánh ngày 16 Janvier 1923 số 123.

Trình kiểm tại sở kiểm duyệt tiền bạc, ngày 19 Janvier 1923 số 679.

Pommade Cadum
THUỐC DÁN CA-DUM
Thị nổi khắp nơi đều mê!

Thuốc dán Ca-dum có tánh làm mềm mềm đem đến thân thể các chỗ da nào bị sần đỏ mỏng mảy mọc mưng. Thuốc dán Ca-dum giúp cho những người nào mà phải bịnh ngoài làn mà rất siết lắm ngày đêm nó hằng gây đau đớn. Nó trừ được giống ngứa ngáy không nhầy mất. Nhiều đông ai đều biết rõ hiệu thuốc dán Ca-dum Mỹ làm hay trong những hiệu mọc mọc, khi chốn, đến mỗi vậy, sẩn đỏ, nhọt mọc, sẩn đỏ, nơi con trẻ, ban giác đa lớn gần cùng tốt lắm.

THÁI, TOÁN

Chấm thai số 1362, 10 Février

Cầu ngang ăn ở ngược nghèo,
Cưới đầu thang trước, tháng sau chịu lời.

Xuất quả:
Đáp: Trần Lý.

ĐÁP TRÚNG:

MM. Ng.-xanh-Trêm, Cầnthơ; Hương-hồ Viết, Bình-Ninh, Tân-an; Hương-hào An-Hanh-thông, Gò-vấp; Madame Eug. Huỳnh, Tânan.

TOÁN:

Ông XI phát tiền công cho dân, chia cho 3 người thì số tiền còn lẻn, mà bề chia cho 5 người thì lẻ 2 đồng, còn chia cho 7 người cũng lẻ 2 đồng.

Vậy xin hỏi số tiền ông XI phát công cho dân là bao nhiêu?

ĐÁP:

Cứ theo phép chia thì người ta gọi (D) là dividende, (d) là diviseur, (q) là quotient và (r) le reste.

Theo phép chia thì:

D = (d × q) + r

Mà trong bài toán nầy thì như vầy:

D = 3 × 9 (1)
D = (5 × 9') + 2 (2)
D = (7 × 9'') + 2 (3)

Hay là:

D = 3 × 9 = (5 × 9') + 2 = (7 × 9'') + 2

Theo équations numéros (2) et (3) thì (5 × 9') và (7 × 9'') là mỗi số chia được cho 5 và 7 không còn dư. Nhưng vậy tôi kiếm coi những số nào chia đồng cho 5 và 7.,

35, 70, 105, 140 etc.....

Rồi tôi phải chọn trong mấy số đây số nào thêm vô 2 thì chia đặng cho 3. Tôi kiếm đặng số 70.

70 + 2 = 72.

Số 72 là số bao phải chia cho bản coolies.

ĐÁP TRÚNG:

Mme Lê-ngọc-Nữ, Longxuyên; Cao-thị-Tông, Nhơn-an, Longxuyên; Phạm-thị-Thường Baria; Huỳnh-thị-Bạch, Choquan; Madame Ngưu, Hamelin, Saigon.

MM. Trần-v.-Vân, Lương-hữu, Bến-tranh; Huỳnh-Hưu, Giồng trôm, Bentre; Hương-Minh đạt, Mỏ-cày; Dung, Cholon; Nguyễn-trung-Thu, Châu-đốc; Ng.-khanh-Nơi, Saigon; Ng.-v.-Nguyên, Bentre; Trần-quang-Tế, Cholon; Lâm-tai Khi, Trg-kế, Sốctrang; Ngô-bê, Soula g, Travinh; Huỳnh-Phết, Nhơ-gia, Sốctrang; Phạm-minh-Hiu, Mỹ-chánh, Bạtri; Phan-van Bang, Bến-cả; Trần-Bộ, An-trach, Sốc rang; Ng.-thanh-Gia, Thanh-phước; Nguyễn-văn-Biêu, Inst. Sốctrang; Võ-văn-Bằng, Thủ-dầu; Nguyễn, thanh-Chế, M. F. Saigon; Lê-kim-phang, F. & T., Saigon; Lê-văn-Nam, Cholon; Bùi-văn-Bốn, Immigration Saigon; Ng.-v.-Ký, Châudốc, Saigon; Trần-ngọc-Thanh, Mytho; Huỳnh-công-Sâm, Hoa-đức, Sốctrang; Ng.-văn-Tân, Gia-cerie Saigon; Trần-hiền-Liêm xã thanh-phố Biên-hòa.

THAI:

Quân-tử lần-la đuổi ra cũng lệ,
Tâm ba, miếng trầu làm lễ tổng đưa.

Xuất mộc:
Mme Kỳ-Nghị, Gòdấp.

TOÁN:

Xóm kia có bán thịt mỗi con heo đặng chia ra Tết. Cứ mỗi 4 người 5 xâu thịt thì dư ra 2 xâu rưỡi, nhưng 6 người 7 xâu, thì thiếu đi 2 xâu.

Hỏi vậy số thịt và số người là bao nhiêu?

Võ-văn-Bằng.
Thuận-lợ.

Ngày 3 Mars 1923

VỀ VIỆC TÀI CHÁNH

GIÁ BẠC

Đơn vị

Rupi mới	0 90
Ngân hàng Đông-Pháp	5 05
Ngân hàng Shanghai	5 05
Ngân hàng Chartered	5 05
Banque Industrielle de Chine	5 05

Quốc trái Đông-pháp...68850

QUỐC TRÁI CỦA ĐẠI-PHÁP
Tại Paris ngày 1er Février 1923

3 % vĩnh tiền	58	65	3 % lời 1 ký 1922	72	65
4 % 1917	71	80	4 % lời 1 ký 1920	87	55
4 % 1918	81	40			

BỐ CÁO

Giá thu cho đến ngày mồng Chạnhơ hơn trở lại

Vinhlong	4 30	4.50
Đồ-cầng	5 05	5.15
Bến-tre	5.05	5.15
Bến-Đình	5.15	5.30
Trà-vinh		
Giá thu hoạch Sốctrang hơn trước	5.03	5.13

LỜI RAO

Tại Longhải mới cất hai cái nhà cho mướn gần villa Bellevue, nhà cao cẳn 3 căng, ở dưới thì để xe-hơi và bỏ. Trong nhà để đồ đông, giường, nệm, ván, ghế, ly, chén, đĩa tây và annam, khán bàn, ván và đồ hết.

Có đèn bougies, đèn carbure và đèn điện lửa đủ thứ, người muốn phải sắm bougies và carbure, chỉ cho mướn kể chịu đèn lửa và cũi đặng cho người mướn ăn nếu ăn từ 9 mình.

Giá mướn: 5 ngày đầu mỗi ngày 4.00
25 ngày kế mỗi ngày 3.00
Còn như trơn tháng thì 90.00

Ai muốn mướn hoặc đến Longhải hỏi người giữ nhà, hoặc đánh dây thép trước cho M. Pierre TIỀN, *Baria.*

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG
PHARMACIE ASIATIQUE
38, rue de Canton — à Cholon

BÁC-BỬU CHÂU-PHÁCH
BẢO-ANH-ĐƠN

Thuốc nầy chuyên trị con sít lãm khi chưa kịp sung tức rồi bị kính phong là hàng hình chứng kể ra sau nầy:

Ngoại cảm phong hàng, Minh nóng mặt đỏ,
Đàm lên nghẹt; Con mắt lão lưng,
Miệng ngậm cần răng, Bứt tính nhớn sự;
Trông phong trông khí, Ngật thật quặn đau,
Sống khí phát ra; Khác đêm dựt tay,
Ăn cơm bí đái, Khác nước khó mật;
Các chứng trên đây đều gọi là cấp kinh-phong, phải dùng bạc hà, trên sẽ xả đặng tâm, nếu lấy nước cho uống với thuốc, nếu bịnh nặng cho uống đôi ba lần là mạnh.

Còn nhơ:

Thoạt nóng thoạt lạnh, Bứa ăn đắm đắt;
Tay chưn dựt rút, Mặt mày tái xanh;
Ho hen khó khả, Qo sức ít sức;
Chẳng ăn chẳng bỏ, Khác không nước mắt;
Đêm ngủ trợn trạo, Tắc chỉ lạnh ngắt;

Các chứng trên đây đều gọi là mạng-kinh phong phải dùng nước gạo rang cho uống với thuốc, như bịnh nặng hơn thì phải dùng gạo rang và đàng-sâm nấu nước cho uống với thuốc.

Phàm có con sít thì phải đề phòng, nếu để cái gió nhơ nơi chỗ ngồi lạy mà lên cuả 2 lần thì ắt khó cứu. — Phàm như con sít mới sanh trong 5, 7 ngày mà nó không bú, thì phải dùng cam thảo 2 phân, bạch phụ 2 phân, hà điệp 2 phân, dự trùng 5 cắc, nấu lấy nước cho uống với thuốc thì mạnh. — Nếu con sít mà sanh hình thấy thiệt, chớt lưỡi đen bầm, hết nghẹt hơng cứng hầu, ấy là chứng tâm-phong phải dùng tô giác 3 phân, hàn đương 3 phân, cam thảo 1 phân, dự hành trùng 5 cắc, hồng tinh 1 phân, bết kim 3 phân, bạc hà 1 phân, bạch chỉ 2 phân, nấu lấy nước hòa với thuốc nếu mà cho uống, bịnh nặng thì phải cho uống nhiều hơn, nếu lâm cho ấy lưỡng thì sẽ phát bà trăng, công hiệu như thần. Ấy là Tiên đơn Thần dược đó. — Bởi ba cho đến hết, phải cẩn đề đầu mát, sanh lãnh, cả tanh chẳng để chạm xão nóng nay.

Chư tôn có mua thì xin hãy nhìn cho kỹ cả nhãn hiệu ông Phật-Hộ của tiệm Nhị-Thiên-đường thì mới khỏi lầm đã giả.

Y-học-sĩ, Vi-Tế-Sanh chế.

AI MÀ DÙNG THƯỚC HƯỚN của ông Lương-y DEHAUT mà XÒ CỨ ĂN và an dưỡng trong phòng. Thước hướn nầy dễ uống lắm và đã mau xỏ lại xỏ rất đem thấm.

Đàn tại Nhà ông Lương-y DEHAUT, 147, Faubg. St-Denis, Paris, và hiệu trong sau đây bán thước đó có bán:

XE-HƠI SỨC 10 MÃ LỰC
HIỆU: De "DION-BOUTON,,
là thứ thạnh-phát hơn hết
Mới chở tới thứ xe đi chơi (*Torpédos*) đã chỉnh đôn lại
Hạ giá nhiều lắm.
CÓ BÁN TẠI: BERTHET, CHARRIÈRE & Cie

Trường PHÙ-HUỲNH
Tựu trường ngày 2 Mars 1923 nhằm rằm tháng giêng Annam, 7 giờ sớm mai.

LE NÉOPTOL FRANÇAIS Paris
Thử rồi độc cốt nhỏt. Giết độc-trùng. Tránh khỏi sự triệm-nhiễm và các thứ bịnh
Bán các nơi hỏi và đơ.
Có trữ bán tại hãng E. NEUMANN, *số 60, đường Mac-Mahon Saigon.*

Kính lời cho Lục-châu chư quân-tử đặng rõ rằng tại tiệm có bán kiểu chụp hình hiệu LUMIÈRE và JOUGLA thứ 13 (18) 9x12, 13x18, 18x24.
ĐẠI-ĐỒNG
bảo-tồn, thợ trồng răng, chụp hình chụp ra lớn
ở đường Daperre số 49 và 51 Saigon

Xe-máy và máy đèn điện
Sửa các thứ máy và bán đồ phụ tùng
Xe-máy mới bán từ 50 đồng mỗi cái
Còn ai muốn mua đi bán lại thì tin giá khác
Lãnh bán xe-máy hiệu Phi-Phi và Malbroug xe thiệt hơn hết
ĐẠI-ÍCH, *162 đường đe Marins CHOLON*

CÁO BẠCH
1 Kính lời cùng chư quí vị điền chủ đặng trường. Tôi thay mặt cho hội nhà máy xay lúa ở Viêt-đông « Rizeries d'Extrême-Orient Saigon » mua của tại Bentre.
Chư vị điền chủ ông nào muốn bán lúa, xin viết thư cho tôi mà thương nghị, bán giá đã được khá mà sự tiền bạc lại chắc chắn.
Nay kính
NGUYỄN-DUY-HINH
Thành-hòa Mocay.

TIỆM BÁN HÀNG RẺ VÀ TỐT
TIỆM
WASSIAMULL ASSOMULL & Cie
TẠI SAIGON: *36, rue Catinat*
TẠI CHOLON: *168, rue des Marins*
Xin quí Ông, quí Bà cùng các Cô, khi nào đi Saigon và Cholon, hãy ghé tiệm tôi chơi cho biết — Hàng đủ kiểu, rất tốt mà giá rẻ — Chúng tôi lấy làm hân-hạnh mà rước quí khách.
KÍNH BỐN.

THỜI ĐÀM

Cô ba.— Cha chả cái quân lãnh cần cô mua ở đâu mà tốt đỉ vậy, thiệt đen và mước quá?

Cô tư.— Vậy chớ cô nó chưa biết chỗ đặt sao? Đó ba năm nay có một cái hàng cần một người Annam mình lập ra, đặt lãnh, tốt hơn lãnh tàu và lãnh bắc nhiều lắm. Bốn năo cô rảnh đi vô đó mua thử mới cái quân bận thử coi, đã đen mước mà lại chắc.

Cô ba.— Đã biết vậy mà hồi tới giờ cô nó cũng chưa có nói chỗ nào bảo, đáng tới mua mau đi mua, sẵn đây cái quân lãnh tân tôi mới mua cho ba bé trẻ ở nhà nó đã rương hết.

Cô tư.— Như cô thiệt gấp cớ việc ra mua giấy xe lớn nhỏ thường mà sống, đi tới Chợ-lớn hết tham cái hàng cần ông Lê-phát-Vinh ở đây thì ai ai cũng đều biết.

Hãng đặt mấy LÊ-PHÁT-VINH
Quai de Belgique Cachon (Saigon.

MUỐN BÁN
VƯỜN TRỒNG CAO-SU
Ở QUANH SAIGON
KÊU LÀ PLANTATIONS BELLAND LẠI CÓ *NHÀ Ở* VÀ CÓ *MÁY SẤN* CÓ GẦN ĐƯỢC
21.800 CÂY
PHẦN NHIỀU CÂY LỚN ĐƯỢC TỪ *18 TỚI 20 NĂM ĐANG LÂY MỦ.*
AI MUỐN MUA XIN VIẾT THƠ THƯƠNG NGHỊ VỚI Monsieur COUTURIER NOTAIRE À PARIS, *20 Bard Malesherbes* CÒN MUỐN HỎI ĐIỀU GÌ THÌ VIẾT THƠ HỎI M. St GERMAIN, *3 Rue Barbette,* PARIS (3e).

VIN de VIANDE
AUBERT
Rượu máu thịt
AUBERT
Thứ rượu bổ lực và bổ huyết hay hơn hết, từ đó đến giờ ai ai cũng biết.
Của
SOCIÉTÉ du GRAMINOL & SUPERCAO chế ra
Có được thưởng NGÂN-BÀI, KIM-BÀI
HORS CONCOURS
MEMBRE DU JORY
Có bán khắp nơi: Có trữ tại:
MAGASIN UNIVERSEL
187, Rue Catinat, 187

VIN TONIQUE
DU
BI-NUTRITIF
DU DOCTEUR RIP
Thạnh TƯỚU của Leong-y RIP chế
Thứ thuốc rượu nầy là một vị đại bổ gân cốt sáng là trên kiện tinh thần, bất kỳ là bao nhiêu tuổi đều uống đặng cả. Những kẻ tuổi cao khi hơ suy giảm, vô thấy ngày xuân đã thêm mồn hễ uống rượu nầy vô, thì ít đặng cốt lão thành đồng, mặt mày tươi tốt, coi trẻ, lại mạng hơn xưa.
Còn con ai liệt nhược, đờn bà mất máu, có huyết bạch, cô chân, những kẻ hao tổn tinh thần, hễ uống rượu nầy vào thì mạnh mẽ lên liệt, ăn đặt đồ ăn, tinh thần trên kiện.
Giá mỗi ve là ba đồng bạc.
Có trữ bán tại tiệm thuốc Tây ở đường Bonard số 290, Cholon.
Đại-Pharmacie Franco-Chinoise Cholon

ĂN UỐNG CHẬM TIÊU
ĐAU LẮC LÉO
CÓ KHÍ
BỊNH TRÀI KÉ
NHỨT ĐẦU ĐỒNG

Nước suối SAINT GALMIER
Mọi BADOIT
LÀ MỘT THỨ NƯỚC HƯỞT SANH ĐƯỜNG TIỆC TIỆN KHÔNG CÓ THỨ NÀO SÁNH BẰNG
HÃNG TRỮ CHÁNH TẠI ĐÔNG-PHÁP CÔNG-TY NẶT DANH POINSARD & VEYRET
(Comptoirs d'Extrême-Orient)

BỊNH MẮT MÁU
MỤN MỤC NGOÀI DA
BỊNH MỚI MẠNH MÀ LÂU LẠI SỨC
THẬN VÀ BONG BÓNG
ĐAU MÌNH NHỨT GÂN CỐT